

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Економіка підприємства»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень.
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	051 Економіка ОПП Економіка і міжнародний бізнес
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 6. Загальна кількість годин – 180, із яких: лекцій – 28 год., семінарських занять – 32 год. Форма семестрового контролю – екзамен.
Мова(и) викладання	Державна.
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника(ів)	Калініченко Олександр Володимирович, доцент кафедри економіки та публічного управління, к.е.н., доцент, ауд.476, навчальний корпус № 4, e-mail: oleksandr.kalinichenko@pdau.edu.ua, тел.: (0532)56-98-24. Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/kalinichenko-oleksandr-volodymyrovych .

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні таких дисциплін як: Господарське законодавство, Національна економіка, Міжнародний агробізнес.
Компетентності	Загальні: ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Фахові: СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
Програмні результати навчання / Результати навчання	ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство та відповідальність за прийняття управлінських рішень; уміння працювати в команді та ефективно взаємодіяти з колегами; здатність логічно, аналітично й системно мислити; критичного оцінювання економічних ситуацій; креативність і підприємницьке мислення; ефективна ділова комунікація; уміння працювати в умовах ризику та обмежених ресурсів; самоорганізація і професійна етика.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теорії та моделі підприємства.
Тема 2. Основи підприємництва.
Тема 3. Підприємство як суб'єкт господарювання.
Тема 4. Зовнішнє середовище діяльності підприємства.
Тема 5. Структура та управління підприємством.
Тема 6. Ринок і продукція.
Тема 7. Товарна та цінова політика підприємстві.
Тема 8. Прогнозування та планування діяльності підприємства.
Тема 9. Земельні ресурси та ефективність їх використання.
Тема 10. Персонал підприємств.
Тема 11. Продуктивність, мотивація та оплата праці в підприємствах.
Тема 12. Основний капітал.
Тема 13. Оборотний капітал підприємств.
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності суб'єктів господарювання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

– *словесні методи*: лекція, розповідь, пояснення;
– *наочні методи*: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
– *практичні методи*: вправи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, графічні роботи, есе, реферування).

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

– *методи формування пізнавальних інтересів*: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації, метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти;
– *методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності*: роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки та зауваження.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

– *інтерактивні методи навчання*: дискусії, диспути, дебати; проектування професійних ситуацій; розроблення і презентація проєктів; метод «Займи позицію»; метод «Мікрофон»; «Мозковий штурм»;
– *методи інтерактивної візуалізації навчального матеріалу*: стрічка подій;
– *комп'ютерні, мультимедійні методи*: використання мультимедійних презентацій.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

– *методи усного контролю*: опитування; бесіда; доповідь;
– *методи письмового контролю*: контрольна робота; самостійна робота; есе; творче завдання;
– *методи самоконтролю*: самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

щодо термінів виконання та перескладання	Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись термінів – дат і часу аудиторного виконання видів робіт або дистанційного (на платформі LMS Moodle). Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 25 % нижче. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist .
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед/під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf .
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач вищої освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf .

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**Основні**

1. Андреева Л. О., Болтянська Л. О., Лисак О. І. Практикум з економіки підприємства. Мелітополь, ТДАТУ, 2018. 246 с.
2. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навчальний посібник. За заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : ХНУВС, 2017. 192 с.
3. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2-е вид., 2019. 304 с.
4. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л. Л. та проф. Кривов'язюка І. В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
5. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 2 / А. А. Мазаракі, Г. В. Блакита, Г. В. Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун т, 2023. 472 с.
6. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 1 / А. А. Мазаракі, Г. В. Блакита, Г. В. Ситник та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 432 с.
7. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Економіка підприємства. Практикум : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2012. 600 с.

8. Кузьмин В. М. Економіка підприємства та управлінська економіка: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
9. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях: навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.
10. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Петренко В. М. Економіка підприємства: навчальний посібник. Вінниця : «Меркьюрі-Поділля», 2018. Т. 1. 432 с.
11. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2018. 304 с.
12. Туренко А. М., Дмитрієв І. А., Іванілов О. С., Шевченко І. Ю. Словник економіста та підприємця. Харків : ХНАДУ, 2018. 340 с.
13. Шевців Л. Ю. Стратегічний управлінський облік і аналіз: навчальний посібник. Львів : ГАЛИЧ-ПРЕС, 2025. 504 с.
14. Юрченко Н. Б., Кравчук Р. С., Запихляк І. Б., Василик І. І. Економіка підприємства: навчальний посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 377 с.
15. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навчальний посібник. 2-ге вид. перероб. та допов. Київ : Ліра-К, 2020. 596 с.

Допоміжні

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. Київ : КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків : ХНАДУ, 2018. 292 с.
3. Калініченко О. В. Розвиток інноваційної діяльності в Україні. *Перспективи розвитку господарсько-фінансової діяльності підприємств в Україні: теорія, методика, практика : колективна монографія /* Кол. авторів. Полтава : ПП «Астроя», 2023. С. 6 – 12. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/17362>.
4. Калініченко О. В. Формування системи економічної безпеки підприємства. *Сучасний стан та перспективи розвитку діяльності підприємств в Україні : теорія, методика, практика : колективна монографія /* Кол. авторів. Полтава : ПП «Астроя», 2022. С. 137 – 143. URL: <http://www.economics.in.ua/2022/11/1.html>. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/17364>.
5. Калініченко О. В., Кулик М. І., Лесюк В. С. Біоекономічна оцінка ефективності виробництва біомаси енергетичних культур в Україні. *Зелена трансформація та стала біоекономіка: моногр.*; за наук. ред. А. А. Олешко, О. Ю. Будякової. Київ : КНУТД, 2024. С. 455 – 479. URL: <https://doi.org/10.30857/978.617.7763.34.4>.
6. Калініченко О. В., Лесюк В. С. Сутність та особливості формування маркетингових стратегій аграрних підприємств. *Перспективи розвитку національної економіки України: теоретичні та практичні аспекти : колективна монографія /* Кол. авторів. Полтава : ПП «Астроя», 2023. С. 36 – 48.
7. Ковальчук Н. О., Федішин М. П., Жаворонок А. В., Абрамова А. С. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. Чернівці : Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 231 с. URL: https://drive.google.com/open?id=1O9MqpU9zLP7t9z_Qq8lsRwTQ0hUyHsRx.
8. Кузьмин В. М. Економіка підприємства: навчальний посібник. 2-е вид, перероб. та доп. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. 195 с.
9. Кулик Т. П. Організація, планування і управління виробництвом: навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.
10. Ляшенко А. Х., Корбутяк А. Г., Соковольська Н. Я., Юрій Е. О. Оцінка вартості підприємства: навчальний посібник. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 180 с. URL: https://drive.google.com/open?id=172hn98ohMr_0aMxSDYN9XGzWeTyiL8k7.
11. Мазур Н. А., Семенець І. В., Лопашук І. А. Економіка торговельного підприємства: навч. посібник. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1OGJ7-yPW5TV2cAAZDk6rcpZaaOU9ytIT/view>.
12. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н. доц. Є. В. Ткача. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 264 с.
13. Черноіванова Г. С. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності сучасного підприємства. *Бізнес Інформ*. 2025. № 6. С. 205 – 213. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-6-205-213>.
14. Яковлев А. І., Ларка Л. С. Економіка підприємства: магістерський курс. навчальний посібник. Харків, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». 2018. 515 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35864>.
15. Kalinichenko, O., Kulyk, M., & Lesiuk, V. (2024). Economic and energy efficiency of resource-saving technology for switchgrass cultivation. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 10(2), 31 – 51. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2024.10.02.02>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України. URL <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
8. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.
9. Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.
12. Мережа бізнес-інформації. URL: <https://bin.ua>.

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Додаток до силябусу «Економіка підприємства»

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	усне опитування	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань зі сам. роб.	екзамен	
Тема 1. Теорії та моделі підприємства	2	2	-	1	-	5
Тема 2. Основи підприємництва	2	2	-	1	-	5
Тема 3. Підприємство як суб'єкт господарювання	2	2	1	1	-	6
Тема 4. Зовнішнє середовище діяльності підприємства	2	2	1	1	-	6
Тема 5. Структура та управління підприємством	2	2	1	1	-	6
Тема 6. Ринок і продукція	2	2	1	1	-	6
Тема 7. Товарна та цінова політика підприємства	2	2	1	1	-	6
Тема 8. Прогнозування та планування діяльності підприємства	2	2	1	1	-	6
Тема 9. Земельні ресурси та ефективність їх використання	2	2	-	1	-	5
Тема 10. Персонал підприємств	2	2	-	1	-	5
Тема 11. Продуктивність, мотивація та оплата праці в підприємствах	2	2	1	1	-	6
Тема 12. Основний капітал підприємств	2	2	1	1	-	6
Тема 13. Оборотний капітал підприємств	2	2	1	1	-	6
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності суб'єктів господарювання	2	2	1	1	-	6
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	28	28	10	14	20	100

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час семінарських занять у таких формах, як усне опитування, розв'язування тестових завдань, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи.

Шкала та критерії оцінювання опитування – 2 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Змістовна відповідь демонструє глибоке та системне розуміння закономірностей функціонування й розвитку підприємства. Виклад матеріалу логічно структурований, послідовний і аргументований, із використанням релевантних фактів, статистичних даних, економічних показників та науково обґрунтованих положень. Високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу та здатність інтегрувати його у практичну площину, зокрема застосовувати економічні інструменти й методи аналізу для розв'язання професійно орієнтованих завдань. Наявність самостійних висновків, оригінальних ідей та елементів інноваційного підходу до вирішення проблем, що підтверджує розвиток критичного й творчого мислення здобувача вищої освіти	2

Достатній	Відповідь демонструє добре розуміння ключових аспектів теми, однак без належної глибини аналізу. Аргументація є чіткою, проте супроводжується обмеженою кількістю конкретних фактів і доказів. Простежується достатній рівень здатності до практичного застосування знань, проте можливі окремі неточності або обмеження. Продемонстровані спроби впровадження нових підходів чи креативних рішень, проте вони охоплюють не всі аспекти порушеної проблематики	1
Незадовільний	Відповіді є неправильними або відсутні взагалі, що свідчить про відсутність базових знань щодо сутності економіки підприємства. Такий рівень підготовки унеможливує оцінювання сформованості відповідних компетентностей і досягнення програмних результатів навчання	0

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях – 2 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей	Кількість балів
Високий	Здобувач вищої освіти повністю та системно володіє навчальним матеріалом; демонструє глибоке розуміння економічних категорій, показників і методів розрахунку. Правильно й у повному обсязі виконав усі практичні завдання. Відповіді є логічними, аргументованими, структурованими. Здобувач уміє аналізувати економічні ситуації, виявляти проблеми, пропонувати обґрунтовані управлінські рішення, інтегрувати теоретичні знання з практикою. Повністю досягнуто визначених результатів навчання	2
Достатній	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом. Розкриває основний зміст практичних завдань. Правильно виконав більшість завдань, однак припускається окремих несуттєвих неточностей або незначних помилок у розрахунках чи формулюваннях. Відповіді є загалом логічними, проте недостатньо глибокими або аргументованими. Досягнуто більшість запланованих результатів навчання	1
Низький	Здобувач вищої освіти не продемонстрував належного рівня засвоєння матеріалу. Допустив суттєві помилки у розрахунках. Не виконав або неправильно виконав більшість практичних завдань. Відсутнє розуміння основних економічних категорій і взаємозв'язків. Результати навчання не досягнуті. Потрібне повторне виконання завдання	0

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів – 1 бали

Рівень опанування РН	Якісна оцінка відповідей	Кількість балів
Високий	Здобувач вищої освіти надає правильні відповіді на 51–100 % тестових завдань, що свідчить про достатній або високий рівень засвоєння навчального матеріалу та сформованість відповідних знань, умінь і компетентностей	1
Низький	Здобувач вищої освіти надає правильні відповіді менш ніж на 50 % тестових завдань, що свідчить про недостатній рівень засвоєння навчального матеріалу, фрагментарне або поверхнєве розуміння основних понять і відсутність сформованих компетентностей	0

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи – 1 бал

Рівень опанування РН	Якісна оцінка самостійної роботи здобувача	Кількість балів
Високий	Здобувач вищої освіти повною мірою, самостійно та коректно виконав усі завдання відповідно до встановлених вимог. Робота характеризується правильністю розрахунків, логічністю викладу, обґрунтованістю висновків і використанням відповідного категоріального апарату. Продемонстровано досягнення визначених результатів навчання за відповідною темою	1
Низький	Здобувач вищої освіти виконав завдання частково або з порушенням встановлених вимог; допустив суттєві помилки в розрахунках чи теоретичних положеннях. Загальний обсяг виконаної роботи становить менше ніж 10 % від передбаченого обсягу або не дає можливості об'єктивно оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання	0

Додаткову кількість балів здобувач вищої освіти може отримати опублікувавши тези доповідей у межах тем дисципліни. Максимальна кількість балів за опубліковані тези – 10 балів – додаються в кінці семестру.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є **екзамен**.

Екзамен складається з двох теоретичних питань та практичного завдання. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Оцінка	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне завдання (2 питання)	1-3 бали	Здобувач вищої освіти демонструє фрагментарні знання навчального матеріалу. Допускає суттєві змістові помилки. Не розуміє ключових понять, категорій і теоретичних положень дисципліни. Відповідь є неповною (розкрито менше 50 % змісту питань), логіка викладу порушена
	4-5 балів	Здобувач вищої освіти відтворює основні теоретичні положення, володіє базовими поняттями та категоріями, однак допускає окремі неточності та неповноту у викладі матеріалу (до 25 % змісту залишено нерозкритим)
	6-10 балів	Здобувач вищої освіти демонструє системні, ґрунтовні знання. Дає повну, логічну та аргументовану відповідь. Вільно володіє науковою термінологією, розуміє міжкатегоріальні зв'язки
Практичне завдання (задача)	1-3 бали	Здобувач вищої освіти не виконав або виконав завдання з істотними помилками. Демонструє відсутність розуміння методики розрахунків та економічного змісту показників
	4-5 балів	Здобувач вищої освіти загалом правильно розуміє зміст завдання, однак допускає несуттєві помилки в розрахунках або формулюваннях. Рішення є частково обґрунтованим
	6-10 балів	Здобувач вищої освіти правильно та повністю виконує завдання. Демонструє розуміння методики розрахунків і економічного змісту показників
Всього (макс. к-ть балів)	20 балів	Підсумкова оцінка формується як сума балів за теоретичну та практичну складові екзамену